

Utsikt

Nr 2 2026
RBU Stockholm

HOBBY

Jessica samlar
på funkis-Barbie

PODDAR

Perspektiv
som gör skillnad

VALET I HÖST

Partiernas åsikter
om funktionsrätt

Funki
GÖR MUSIKEN
TILLGÄNGLIG

Julia Hedenström och
Natalie Cannrox med
Dino och Amigo.

 rbu
RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR
STOCKHOLMS LÄN

BESÖKSHUNDAR

Dino & Amigo skapar trygghet i Funkisgruppen

Manifestera för mänskliga rättigheter!

Jag sitter här och funderar över åren som engagerad funkismamma. 27 års kamp. För många år sedan drog RBU igång demonstrationer och manifestationer där föreningens medlemmar samlades för att stå upp för mänskliga rättigheter och barns och ungas rätt till personlig assistans.

I DAG, många år senare, ser vi hur LSS steg för steg urholkas. Var finns de partier som säger sig stå upp för rätten att leva som andra? Löften har givits, bland annat om att indexreglera LSS och den personliga assistansen. Men i stället för förbättringar möts många av brutna löften och en politik som sviker dem som är beroende av stödet.

Partier gick till val på löften men var finns nu de partier som håller sina löften utan att vända kappan efter vinden? Jag är medveten om att inget

parti har egen majoritet och man måste ge och ta i politiken, men något av det man lovar borde gå att infria?

I BÖRJAN AV MAJ blev jag, i egenskap av mamma, intervjuad av en person ifrån Maria Cederschiölds högskola. De genomförde en studie där forskare ville veta vilka erfarenheter man har

av kommunala riktlinjer för LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). I en tidigare studie kunde de konstatera att det är många

kommuner som skapar egna riktlinjer för LSS där man tolkar hur lagstiftningen ska tillämpas. Det kan till exempel ske genom att kommunen bestämmer vilka regler som ska gälla för att man ska få en viss insats eller hur en insats ska utföras.

Detta skrämmer mig verkligen.

Att kommuner tolkar LSS på så olika sätt är för mig både svårt att förstå och djupt problematiskt. Skillnaderna mellan kommunerna försätter människor som ansöker om stöd i en extremt osäker och ofta mycket svår situation.

JAG KÄNNER EN STARK oro för min son och för alla människor med funktionsnedsättning som i dag riskerar att hamna utanför samhällets stöd. Utan LSS hotas möjligheten till ett tryggt och värdigt liv.

Med det uppmanar jag alla att stå upp för mänskliga rättigheter. ●

Therese Lagerman

Intressepolitisk talesperson i RBU Stockholms län

rBU

RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

STOCKHOLMS LÄN

RBU i Stockholms län bildades 1954 och har idag cirka 1600 medlemmar. RBU är en förening för

barn, ungdomar och unga vuxna med olika funktionsnedsättning och deras familjer. Genom föreningen kan man få kontakt med andra i liknande situation. RBU arrangerar aktiviteter och temakvällar/föreläsningar samt arbetar med intressepolitiskt arbete.

Utsikt

Utsikt ges ut av RBU Stockholms län och kommer ut med 4 nummer per år.

Redaktionsgrupp:

Sabina Soldati, Elise Jeppsson och Jessica Stjernström

Redaktör: Sabina Soldati

Ansv. utgivare: Carina Pahl Skärilind

Layout: Serpentin Media

Tryck: Multiply

Nästa nummer: Oktober 2026

Adress: RBU, S:t Göransgatan 84, 112 38 Stockholm

E-post: kontakt@stockholm.rbu.se

Tel: 08-650 58 12

Hemsida: www.stockholm.rbu.se

Följ oss även i sociala medier. Gilla RBU Stockholm på Facebook och Instagram för att se nyheter och aktiviteter.

Kansliet: Jessica Stjernström, kanslichef, Elise Jeppsson, kommunikatör, Therese Lagerman, intressepolitisk talesperson, Elinore Brandén, fondhandläggare och Annika Stridh, ekonomi.

Omslagsfoto: Elise Jeppsson

INNEHÅLL

4 Inkluderande Barbie-samling

7 Nya vägar till tillgänglig musik

10 Partiernas åsikter om funktionsrätt

16 Besökshundar skapar trygghet

18 RBU Stockholm påverkar

22 Gå på superdisco, bio eller teater

24 Häng med RBU på roligheter!

99 Jag känner inte längre igen språket. Inte människosynen heller.

25 Krönika av Sabina Soldati

26 Utsikt tipsar om viktiga poddar

28 Kåseri av Maria Ennefors

PANELEN

Berätta om tre saker du tycker är roligt att göra på sommaren!

Silas, 10 år, Stockholm:

– Bada, åka morfars båt och se på utomhusteatrar. Jag tycker om att se Bamse på Kolmårdens utomhusteater och Pippi och Emil på Astrid Lindgrens värld.

Victoria, 11 år, Ekerö:

– Jag gillar att gå till stranden, baka något att ta med på utflykter och att åka på ridläger med RBU!

Maja, 11 år, Älvsjö:

– En sommardag tycker jag det är kul att åka båt, bada och äta glass.

Ludde, 12 år, Marbella, Spanien:

– På sommaren tycker jag om att ha sommarlov och bada på Kvarnparksbadet med mina kompisar Aron och Julle.

– Jag gillar att vänta på glassbilen på lördagar och ha sleep-over med min bästis Julle.

Jessica Beser

Ålder: 47.

Bor: Gustavsberg

Familj: Maken Ola och döttrarna Isabelle, 18 år, och Mila, 12 år.

Jobb: Mikrobiolog på European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC).

Hobby: Samlar på Barbie-dockor från olika länder och sådana med normbrytande funktionalitet, samt på Kendockor.

Jessica har bland annat 21 Barbiedockor som representerar olika länder i sin samling.

Jessica samlar på funkis-

I drygt 20 år har Jessica Beser samlat på Barbiedockor och de bildar tillsammans en fantastisk och framförallt inkluderande samling.

TEXT & FOTO: ELISE JEPSSON

Jessica bor i Gustavsberg tillsammans med sin man Ola och döttrarna Isabelle 18 år och Mila 12 år. Lägenheten är färgstark, precis som hon själv. Väg-garna i pastell matchar energin i roliga pryglar som familjen har inrett lägenheten med. Ett exempel är de flera

” Jag började samla i vuxen ålder när jag fick två Barbiedockor av min man för han tyckte jag skulle samla på något eftersom han själv samlar lite för mycket på skivor, haha.

decimeterhöga Lego- och Sylvanian-figurerna i köket.

– Alla i familjen älskar leksaker. De stora figurerna har jag fått köpa från

leksaker-butikers inredning. Andra har vi fått i present.

I sovrummet står alla Barbiedockor i samlingen stilrent placerade på ett tiotal hyllrader, de flesta i sin rosa originalförpackning.

– Jag har egentligen tre samlingar, den ena är dockor från olika länder, den andra är olika Kendockor och den tredje är Barbiedockor med normbrytande funktionalitet.

BARBIES SKAPARE, AMERIKANSKAN Ruth Handler, fick en gång i tiden idén till

Ett urval av Jessicas Barbiedockor med rullstol.

BARBIE – EN IKONISK LEKSAK

- Barbie skapades av den amerikanska businesskvinnan Ruth Handler i företaget Mattel.
- Den första Barbiedockan kom 1959.
- 1997 kom den första dockan med rullstol. Inför 60-årsjubileet

2019 lanserades en kollektion med bland annat en rullstolsburen Barbie och en Barbie med benprotes.

-Barbiedockor

Barbie av den tyska dockan Lilli som var en klippdocka i vuxenstil. Ruth och hennes man startade företaget Mattel och den första Barbiedockan producerades 1959.

– Jag började samla i vuxen ålder när jag fick två Barbiedockor av min man för han tyckte jag skulle samla på något eftersom han själv samlar lite för mycket på skivor, haha. Det var två dockor ur en kollektion som heter Barbie of the World, en från Jamaica och en från Kenya. Dessa Barbiedockor är från slutet av 70-talet till 90-talet

och nu har jag 21 dockor från olika länder. På baksidan av förpackningen är det kort fakta om landet som dockan representerar.

Med mottot *Barbie can do anything* har Barbie varit en förebild för många tjejer när det handlar om att drömma stort och tänka att man kan bli vad man vill. Men det skulle dröja ända fram till 2015 innan Mattel breddade sortimentet. Vid denna tidpunkt hade Mattels ledning förstått att för att fortsätta vara relevanta behövde de skapa dockor som speglade samhället i stort.

– 1997 kom första dockan i rullstol, men det var inte Barbie utan hennes vän Becky. Några år senare kom även Barbie i rulle och Barbie med olika typer av proteser. Från vintersportkollektionen några år senare fanns en Barbie som åker sit-ski.

BARA DE SENASTE åren har det kommit Barbiedockor med bland annat autism, hörselnedsättning, synnedsättning och en docka med diabetes. Många av dockorna är skapade i samarbete med funktionsrättsföreningar. Ett exempel

>> är dockan med Downs syndrom som utvecklades i nära samarbete med NDSS (National Down Syndrome Society) – en amerikansk ideell organisation för personer med Downs syndrom.

– Till en början fanns det endast en Barbie i rullstol. Idag finns det Barbiedockor i rullstol med olika stilar, detsamma gäller Kendockorna. Det jag gillar med de senare versionerna av Barbiedockor är att de marknadsförs i första hand som Fashionistas, inte som Barbie med funktionsvariation. Jag älskar alla dessa funkisbarbies, de är min allra finaste och käraste del av samlingen.

JESSICA BERÄTTAR om hur hon får tag i sina dockor och om olika forum för Barbiesamlare.

– Ofta hittar jag dockorna på E-bay, Tradera och liknande sidor. Jag hänger i olika Facebookgrupper och andra forum för att få tips om vilka dockor jag kan komplettera min samling med. Några av dockorna har jag hittat i leksaksbutiker.

Nu menar Jessica att hon börjar bli klar med sin samling, åtminstone den med Barbiedockor.

– Men det finns en docka som jag gärna skulle vilja ha och det är Bar-

Jessica och dottern Isabelle.

bie i rulle med tillhörande servicehund. Den kan man bara få tag i via E-bay i USA, men den är så fin.

JESSICA HAR VARIT otroligt generös och faktiskt skänkt en Barbie med rullstol och ramp till RBU Stock-

Jessicas dröm-Barbie har en servicehund!

holm som vi kommer att lotta ut inom kort.

– Ibland när jag har hittat Barbiedockor med rulle har jag köpt dubbletter för att kunna dela ut till barn som vill ha och därför vill jag ge er en att dela ut på något sätt. ●

VILL DU VINNA EN BARBIE?

RBU Stockholm har fått en unik Barbiedocka av Jessica Beser. Den vill vi nu lotta ut! Utlotningen sker i början av juli på vårt Instagramkonto. In och följ RBU Stockholm redan nu så att du inte missar denna möjlighet!

Josefine Hölling, till vänster, och Maria Svahn skapade Funki när de gick en kurs om musikalisk kommunikation på KTH.

FOTO: PRIVAT

Funki skapar nya vägar till tillgänglig musik

I en lokal på Söder träffar vi Maria Svahn, en av grundarna av Funki, musikterapeuten Corinne Elfving, och så huvudpersonerna Titti, AC, Kay och Ove så klart. De fyra sistnämnda utgör kvartetten instrument som fungerar för alla.

TEXT: JESSICA STJERNSTRÖM

TITTI är den gula hybriden som har både touchpad och joystick och med orange AC är musiken bara ett knapptryck bort.

Den ljusgröna mångfacetterade KAY ger hög grad av kreativ frihet och

vita OVE:s två joystick ger oändliga kombinationsmöjligheter.

FUNKI STARTADE 2019 då Maria Svahn och Josefine Hölling, båda studenter på KTH, Kungliga Tekniska högskolan, träffades på en kurs om musikalisk kommunikation.

Kursledaren ville att de skulle ha en musikaktivitet på den anpassade skolan Rullen där Maria av en slump faktiskt hade arbetat. Med kunskap om skolans elever och de utmaningar de hade kände Maria och Josefine snabbt att det saknades ett sätt att spela till-

” Även om man har olika sätt att kommunicera språkligt, och kanske inte alltid förstår vad den andra säger, så kan man hitta varandra i musiken.

Maria Svahn

sammans om man inte kan spela på traditionella instrument. Där och då föddes Funkis första anpassade instrument som Maria och Josefine byggde själva.

– Musik är ett språk som alla förstår. >>

Maria Svahn musicerar tillsammans med en elev på skolan Rullen. FOTO: MARTIN NAUCLER

FOTO: PRIVAT

Musikterapeut Corinne Elfving.

>> Även om man har olika sätt att kommunicera språkligt, och kanske inte alltid förstår vad den andra säger, så kan man hitta varandra i musiken, säger Maria, som fortfarande arbetar extra med ridlektioner för Rullens elever.

Maria minns särskilt en mamma som hörde av sig och berättade att hennes dotter fått sin allra första fritidsaktivitet i Kulturskolan där de bor tack vare att man hade köpt in Funkis instrument till verksamheten. Dottern var i sjuårsåldern och hade inte tidigare hittat någon fritidsaktivitet som fungerade utifrån de behov hon hade.

Musik finns runt oss nästan överallt och i Sverige finns en djup tradition av musicerande, till exempel genom de kommunala musikskolorna. Sverige har blivit ledande i musikexport och många barn och unga har nog drömt om att kunna spela eller sjunga som sin idol.

– 87 procent av Sveriges befolkning lyssnar på musik men bara 10 procent spelar något instrument en gång i månaden berättar Maria.

” Funki tar bort det som många säger att dom 'inte kan spela'. Det driver mig att se en person lysa upp när musiken blir tillgänglig.

Corinne Elfving

Intresset för musik är stort men möjligheterna att själva musicera är begränsade.

CORINNE ELFVING är musikterapeut och har workshops med Funkis instrument.

– Det känns fantastiskt att kunna erbjuda en nyckel som gör att deltagarna så snabbt kan musicera tillsammans. Funki tar bort det som många säger att dom ”inte kan spela” berättar

Corinne. Det driver mig att se en person lysa upp när musiken blir tillgänglig.

När Corinne har workshop med ungdomar som inte är vana att spela, spe-

lar dom först bara på sitt eget instrument. Snart upptäcker dom ljudbilden från andra instrument och börjar kommunicera med varandra genom tonerna utan att de använder ett talat språk.

CORINNE MINNS en ung tjej som var väldigt tyst och inte kommunicerade verbalt. När de spelat en stund började hon forma ljud och genom ljuden uttrycka ett engagemang.

– Det blev en bekräftelse för oss som arbetar med det här att musik betyder mycket.

Maria och Josefine bygger varje instrument för hand i sin lokal på Söder. När alla komponenter är förberedda tar det ungefär två dagar att bygga en uppsättning med fyra musikinstrument. Ett äkta hantverk. Här föds nya TITTI, AC, KAY och OVE som kopplas till en app som ger oändliga musikaliska möjligheter. Alla fyra är synkade med varandra och i appen ställer man in tonart, volym, ljudbild och mycket annat. Man kan få TITTI, AC, KAY och OVE att låta som stråkinstrument, piano, harpa, orgel eller vad man vill. Även om OVE blir

Inställningarna görs i en app.

Josefine Hölling och Maria Svahn bygger varje instrument för hand i sin lokal på Söder.

FOTO: PRIVAT

KONTAKT

www.funki.se

Maria Svahn

en av grundarna till Funki instrument.
maria@funki.se
073-240 60 82

Corinne Elfving

musikterapeut på musicwithin.se och workshopsledare på funktionarts.se
corinne@musicwithin.se

ett piano och TITTI en trumpet och de spelas av olika personer med olika vana så är de synkade både vad gäller ljudbild, tonart och rytmik så det blir ett harmoniskt musikaliskt samspel.

FUNKIS INSTRUMENT hjälper helt enkelt användarna att hålla sig till en gemensam tonart, skala och samma del av låtkompositionen, från första försöket.

Idag finns Funkis instrument i 17 olika kommuner och de första att se möjligheterna var kulturskolan i Leksand och Hallstahammar. Intresse finns från flera håll och Funkis instrument hittar sakta men säkert ut till flera som vill spela men kanske ännu inte har hittat rätt.

Funki försöker inspirera sina kunder att ha gemensamma musiklektioner för elever med eller utan funk-

tionsnedsättning. Fler behöver få uppleva hur roligt det är att samla personer med olika förmågor och skapa något fint tillsammans.

– Vi måste få bort prestationskraven runt musik, vi måste få folk att våga prova, säger både Corinne och Maria. Det är så härligt att få vara i det estetiska rummet och se när musiken skapar gemenskap, glädje och bygger nya vägar för kommunikation. ●

INKLUDERANDE MUSIKINSTRUMENT

- Riktiga, fysiska musikinstrument med en robust och hållbar design.
- Kan enkelt anpassas för att fungera för många olika användare.
- Kräver inga förkunskaper, varken hos användare eller stödpersoner.

INSTRUMENTENS integrerade mjukvara hjälper användarna med de kognitivt mest avancerade momenten i musikspelande i grupp. Den fysiska designen gör självständigt spelande tillgängligt för många olika motoriska förmågor.

FUNKIS FYRA FAMILJEMEDLEMMAR

TITTI – hybriden

Med en kombination av touchpad och joystick är TITTI rolig att spela på både individuellt och tillsammans med andra.

AC – musiken en knapptryck bort

AC Spelas med två knappar. Varje knapp kan programmeras till att spela upp ett eller en sekvens av ljud. Ljuden kan antingen spelas upp ordnat eller i en slumpmässig ordning.

KAY – den mångfacetterade

KAY's touchytor består av tolv kvadrater som kan användas individuellt eller paras ihop till ett färre antal större ytor beroende på önskemål och behov.

OVE – i alla riktningar

Två joysticks ger en känsla av kontroll samtidigt som du kan spela både enkla toner och ackord.

Hur ser regionens partier på hjälpmedel, färdtjänst och tillgänglighet?

RH-gruppens enkät visar både bred samsyn och tydliga politiska skillnader.

Den största skillnaden mellan partierna gäller främst:

- Avgifter för hjälpmedel.
- Fritidshjälpmedel.
- Återinförande av tågvärdar i pendeltågen.

SAMMANSTÄLLT AV: RH-GRUPPEN – FEM RÖRELSEHINDERFÖRENINGAR I SAMVERKAN I STOCKHOLMS LÄN

Så här tycker partierna i funktionsrättsfrågorna

Viktigaste resultaten:

HJÄLPMEDEL

1. Hjälpmedel efter behov

Alla partier instämmer helt i att hjälpmedel ska ges efter behov.

► Full politisk enighet.

2. Hjälpmedel utan kostnad

De flesta partier är positiva men graden varierar.

- Vänsterpartiet – instämmer helt
 - Moderaterna, Miljöpartiet – instämmer mycket
 - Liberalerna, Centerpartiet, Sverigedemokraterna, Socialdemokraterna – instämmer ganska mycket
 - Kristdemokraterna – neutral/osäker
- Relativt stor enighet men inte total.

3. Regionen ska inte ta ut avgifter för hjälpmedel

Här finns större politiska skillnader.

- Vänsterpartiet – instämmer helt
- Miljöpartiet – instämmer mycket
- Liberalerna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet – instämmer ganska mycket

När det gäller frågan om att återinföra tågvärdar på pendeltågen skiljer sig partiernas åsikter kraftigt åt.

FOTO: SL

- Socialdemokraterna – instämmer ganska lite
 - Moderaterna – instämmer mycket lite
 - Kristdemokraterna – neutral
- En av de mest splittrade frågorna.

4. Fritidshjälpmedel ska förskrivas
De flesta partier instämmer helt eller mycket.

- Moderaterna och Socialdemokraterna är mer neutrala/osäkra
- Bred politisk samsyn.

5. Hjälpmedel ska få högre politisk prioritet

Nästan alla partier instämmer helt eller ganska mycket.

► Bred politisk samsyn.

FÄRDTJÄNST

6. Resor ska tilldelas efter behov Alla partier är positiva.

► De flesta instämmer helt
Centerpartiet – neutral/osäker.

7. Obligatorisk utbildning för färdtjänstförare

Alla partier instämmer helt eller mycket.

► Nästan total enighet.

8. Likvärdig kvalitet i färdtjänsten i hela regionen

Alla partier instämmer helt.

► Full politisk enighet.

9. Likvärdig tillgång till färdtjänst

Alla partier instämmer helt.

► Full enighet.

10. Färdtjänsten ska få högre politisk prioritet

Alla partier instämmer helt eller mycket.

► Nästan total enighet.

PENDELTÅG

11. Återinföra tågvärdar

Här finns stora politiska skillnader.

- Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna – instämmer helt
- Socialdemokraterna – instämmer mycket lite
- Moderaterna – instämmer mycket lite
- Liberalerna och Centerpartiet – instämmer ganska lite

- Kristdemokraterna – neutral
- Miljöpartiet – instämmer inte alls
- Den mest oeniga frågan i enkäten.

12. Politikens ansvar för ett värdigt liv för personer med funktionsnedsättning

Alla partier instämmer helt eller mycket.

► Stark politisk samsyn.

SLUTSATS

- **Mycket stor politisk enighet** om rättigheter, färdtjänst och behovsstyrda hjälpmedel.
- **Större politiska skillnader** finns kring:
 - avgifter för hjälpmedel
 - fritidshjälpmedel
 - tågvärdar i pendeltågen.

Partierna är i stort sett överens om målen för funktionshinderpolitiken, men hur systemen ska finansieras och organiseras skiljer sig mer åt.

På nästa uppslag finns en jämförelse mellan de politiska blocken baserat på svaren i enkäten.

● Tidöpartierna / högerblocket:

Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna, Sverigedemokraterna

● Oppositionen / vänster-gröna:

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

● Centerpartiet: eget mittenparti men samarbetar ofta med oppositionen

Läs om skillnaden mellan blocken

Övergripande skillnader mellan blocken:

1. Hjälpmedel och avgifter

Vänsterblocket är generellt mer positiva till att minska eller ta bort avgifter.

- Vänsterpartiet vill tydligt att hjälpmedel ska vara kostnadsfria och utan egenavgifter.
- Miljöpartiet är också positiva till minskade kostnader.
- Socialdemokraterna är mer försiktiga men positiva till förbättringar.

Högerblocket är mer återhållsamt när det gäller avgifter.

- Moderaterna instämmer mycket lite i att regionen inte ska ta ut avgifter.
- Kristdemokraterna är neutrala.
- Liberalerna och Sverigedemokraterna är mer positiva men inte lika starkt som vänsterpartierna.
- ▶ Skillnaden: Vänsterblocket vill generellt minska avgifter mer, medan högerblocket är mer försiktigt ekonomiskt.

2. Fritidshjälpmedel

Här finns relativt stor enighet.

- De flesta partier i båda blocken instämmer helt eller mycket.
- Moderaterna och Socialdemokraterna är mer neutrala.
- ▶ Skillnaden mellan blocken är liten.

3. Färdtjänst

Här finns nästan total enighet mellan alla partier.

- Båda blocken stödjer:
- behovsstyrd tilldelning av resor
 - utbildning för förare
 - likvärdig kvalitet i regionen
 - likvärdig tillgång till färdtjänst
 - högre politisk prioritet
 - ▶ Ingen tydlig blockskillnad.

4. Tågvårdar i pendeltågen

Här finns den största blockskillnaden.

Mer positiva:

- Vänsterpartiet
- Sverigedemokraterna

Mer negativa:

- Moderaterna
- Liberalerna
- Centerpartiet
- Socialdemokraterna
- Miljöpartiet
- ▶ Frågan följer inte tydligt blockpolitik, utan partierna är mer splittrade.

5. Synen på politikens ansvar

Alla partier instämmer i att politiken ska säkerställa ett aktivt, självständigt och värdigt liv för personer med funktionsnedsättning.

- ▶ Full politisk samsyn.

Sammanfattning av blockskillnader

Fråga	Vänster-gröna	Högerblocket
Hjälpmedel utan kostnad	Mer positiva	Mer försiktiga
Ta bort avgifter	Tydligt stöd	Splittrade / mer negativa
Fritidshjälpmedel	Positiva	Positiva
Färdtjänst	Stor enighet	Stor enighet
Tågvårdar	Splittrat	Splittrat

SLUTSATS

- Största politiska skillnaden gäller avgifter för hjälpmedel.
- Färdtjänstfrågor har mycket bred politisk enighet.
- Tågvårdar i pendeltågen är den mest politiskt splittrade frågan.

Rankning – från mest till minst positiva

En enkel rankning av partierna baserat på hur starkt de instämmer i förslagen i enkäten.

Rankningen visar hur genomgående positiva partierna är till förslagen om hjälpmedel, färdtjänst och stöd till personer med funktionsnedsättning.

1. Vänsterpartiet

- Instämmer helt i alla frågor.
- **Starkast stöd för kostnadsfria hjälpmedel, fritidshjälpmedel och tågvårdar.**

2. Sverigedemokraterna

- Instämmer helt i nästan alla frågor.
- Mycket positiv till hjälpmedel, färdtjänst och tågvårdar.

3. Miljöpartiet

- Mycket positiv i nästan alla frågor.
- **Enda tydliga avvikelser är att partiet inte vill återinföra tågvårdar.**

4. Liberalerna

- **Generellt mycket positiva till hjälpmedel och färdtjänst.**
- Mindre positiva till tågvårdar.

Partierna är i stort sett helt eniga när det gäller färdtjänsten.

FOTO: SAMTRANS

5. Centerpartiet

- Liknar Liberalerna i svaren.
- Något mer neutral i frågor om färdtjänstresor.

6. Socialdemokraterna

- Positiva i de flesta frågor.
- Mindre stöd för att ta bort avgifter för hjälpmedel.
- **Mindre positiva till tågvärdar.**

7. Kristdemokraterna

- Generellt positiva men mer neutrala i vissa frågor (t.ex. avgifter och tågvärdar).

8. Moderaterna

- Fortfarande positiva i många frågor men **lägre stöd i vissa nyckelfrågor**, särskilt:
 - avgiftsfria hjälpmedel
 - tågvärdar
 - fritidshjälpmedel.

TOLKNING

Starkast stöd i enkäten:

- Vänsterpartiet
- Sverigedemokraterna

Mittennivå:

- Miljöpartiet
- Liberalerna
- Centerpartiet

Mer försiktiga:

- Socialdemokraterna
- Kristdemokraterna
- Moderaterna

Välkommen till Skansen denna speciella dag!

För alla åldrar, anpassad för
dig med funktionsvariationer.
Programmet pågår kl 10-14.
Portarna öppnar kl 9.30.

Fri entré denna dag för daglig verksamhet,
medlemmar i nedanstående föreningar och
skolklasser i anpassad skola. Ledsagare går in gratis.

Adress

Färdtjänst: Sollidsbacken
Huvudentré: Djurgårdsslätten 49-51
Bergbanan: Hazeliusporten 2
Ej möjlighet till parkering
inne på Skansen.

FUB
Stockholm

FUB
Stockholms län

autism
Stockholms län

Skansen för alla!

Onsdag 26 augusti 2026

Bollnästorget

Invigning	kl 10.30
Allsång med Ayla och Sommarorkestern	kl 10.40–11.30
Ansiktsmålning.....	kl 10.00–13.00
Prova på Cirkus	kl 10.00–13.00
Träffa clowner från Clownmedicin	kl 10.00–13.00
Prova den Paralympiska idrotten Boccia.....	kl 11.00–13.00
Heronstones spelar	kl 11.30
Dansuppträdande med deltagare från Studieförbundet Vuxenskolan.....	kl.11.50
Enkelgymna med Friskis & Sveltis	kl 12.15–12.45
Dans med Ayla och Sommarorkestern	kl 13.00–14.00

Kl 10.00–14.00

Strumpmysteriet	LL-förlaget - Lättlästa böcker
8 sidor - lättlästa nyheter	Friluftsfremjandet - "Häng med oss ut"
P4 Klartext - nyheter på ett enklare sätt	Prova på att göra Funkis-TV
	Mitt val - prova på att rösta

Vid fågeldammarna

Klappa ett djur12.15–13.30

Vid Sollidens parkering

Underhållning i väntan på färdtjänstenfrån kl 13.30

Grilla korv och picknick

Korvgrillar. Ta med egen korv eller köp på plats. Ställs in i händelse av eldningsförbud.
Tag gärna med picknick, på Skansen finns gott om picknickytor.

SKANSEN

Besökshundarna ger trygg

Amigo jobbar som besökshund. Hans uppgift är att skapa trygghet och lugn för deltagarna i den dagliga verksamheten Funkisgruppen.

Nu är han på väg att gå i pension och ettåringen Dino ska ta över. Amigo och matte Natalie Cannrox lär honom nu allt de kan.

TEXT: ELISE JEPSSON

FOTO: PRIVAT

Under den här vinjetten uppmärksammar vi personer och initiativ som vi gärna vill lyfta och tipsa om.

DEN AMERIKANSKA nakenterriern Amigo är besökshund på Funkisgruppen – en arbetsinriktad daglig verksamhet som finns i Järfälla, Österåker, Solna och Tyresö. Amigo är 9 år och har arbetat som besökshund sedan 2019. Han har fått flera utmärkelser, bland annat 2023 då han fick utmärkelsen ”Årets medhjälpare” på svenska kvalitetsgalan.

Vid sin sida har Amigo sin matte Natalie Cannrox som är handledare/hundförare för besökshunds-verksamheten på Funkisgruppen. Natalie är utbildad social- och stödpedagog med lång erfarenhet inom LSS-verksamhet.

– Amigos roll som besökshund är att skapa trygghet och att motivera människor. Eftersom Amigo går i pension om ett par år hjälper han mig att lära upp Dino som precis har fyllt ett år, berättar Natalie.

HON BERÄTTAR att hon trivs väldigt bra med sitt jobb och att hon alltid har haft ett stort intresse för hundar.

– Jag känner mig så lyckligt lottad att jag får kombinera det jag älskar i mitt jobb. Det är väldigt fint, säger Natalie.

Allt började när hon tog med sin

Dino

Ålder: 1 år.

Gör: Utbildas till besökshund.

Julia Hedenström till vänster och hundarnas matte, Natalie Cannrox, till höger. Julia jobbar på den

tidigare hund till sitt arbete som kontaktperson för en tjej med autism och epilepsi.

– På bara ett par timmar märkte jag hur hon blev lugnare och tryggare av att hunden var med. Det var då jag förstod att jag borde kombinera att arbeta med människor och hundar.

2017 började Natalie sin utbildning

via Svenska Terapihundskolan med inriktning besökshund.

– När jag började leta efter utbildningar inom hundterapi fanns det inte många att välja på. Idag är det en utvecklad och kvalitetssäkrad bransch med många olika yrkesroller.

HUNDEN ARBETAR alltid med sin förare och innan utbildning testas bland annat hundens lämplighet. Utbildningen innehåller både teori och praktik och hunden formas i den miljö som den ska arbeta i.

– Det handlar om att låta hunden utmanas genom att få utforska olika

” Det är viktigt att hundarna får tillräckligt mycket vila och att de får gå i pension när det är dags.

ghet på Funkisgruppen

Amigo

Ålder: 9 år.

Gör: Är certifierad besöks-hund sedan åtta år tillbaka.

Gillar: Människor, godis och sitt jobb.

”Om jag är ledsen gör hundarna mig glad”

Deltagare på en hund-understödd aktivitet på Funkisgruppen Solna, berättar om sin upplevelse med hundarna:

Daniella 34 år:

– Jag mår jättebra när jag träffar hundarna. Jag blir alltid på bättre humör efter att jag träffat hundarna. Jag längtar efter att de ska komma på besök på vår dagliga verksamhet.

Roger 63 år:

– Jag blir glad när jag träffar hundarna, dom är lydiga och snälla. Jag var tidigare rädd för dem men nu vågar jag ge godis. Personalen ser hur jag lyser upp när jag är med hundarna.

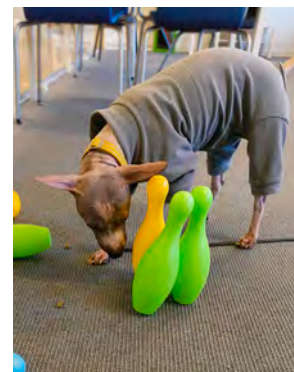
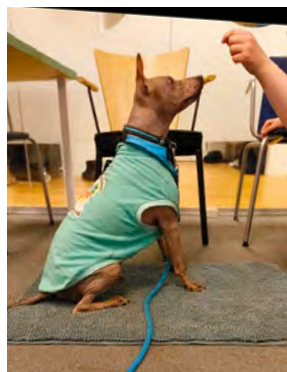
Beata 27 år:

– Jag mår bra av att träffa hundarna, härligt att vara med dem. Det är kul

att umgås och ge godis. Vi leker ihop och gör övningar ihop.

Alice 24 år:

– Jag längtar verkligen tills hundarna kommer, jag byter min dag så att jag inte missar hundbesöken för jag uppskattar den aktiviteten så mycket. Om jag är ledsen så gör hundarna mig glad efter ett besök!

dagliga verksamheten i Järfälla.

Under utbildningen får hundarna träna i den miljö som de sedan ska arbeta i.

miljöer och olika beteenden hos människor, menar Natalie.

En besökshund med sin förare arbetar med informella besök som syftar till att öka och förbättra människors välbefinnande. Amigo kan hjälpa till att bryta isolering genom en promenad eller motivera till fysisk aktivitet genom lättare agility och samarbetsövningar.

– Vartannat år och så länge hunden är i tjänst genomförs tester och veterinärbesök för att försäkra god hälsa och fortsatt lämplighet som be-

Julia kör framerunning.

sökshund. Det är viktigt att de får tillräckligt mycket vila och att de får gå i pension när det är dags, menar Natalie.

NATALIE OCH besökskunden Amigo har arbetat på Funkisgruppen i ett år och nu är det dags för Dino att utbildas till besökshund. Dino är också en amerikansk nakenterrier och en modig och social hund som förhoppningsvis kommer att bli lika trygg som Amigo.

När vi träffas är även Julia Hedenström, som arbetar på den dagliga

verksamheten i Järfälla, med. Julia är lyhörd med både Amigo och Dino och kommunicerar fint med dem båda under intervjun. Hon berättar lite om sig själv.

– Jag har varit på Funkisgruppen i sex år nu. På fritiden älskar jag dans. Jag är med i Melo collective – ett kollektiv för fridans. Jag kör även framerunning som jag har tävlat i vid flera tillfällen. ●

Om du vill veta mer om de olika utbildningarna kan du läsa vidare på Svenska Terapihundskolans webbplats <https://terapihundskolan.se>

Intressepolitik för ett mer tillgängligt samhälle

En ny kampanj om barns rättigheter, en politikerutfrågning samt möten för att driva flera olika frågor – RBU Stockholm fortsätter sitt idoga arbete.

TEXT: JESSICA STJERNSTRÖM

RBU lanserar ny barnkampanj

RBU Stockholms län startar under 2026 en barnkampanj riktad till länets 26 kommuner. I samarbete med PR-byrån Arena Opinion tas material fram under temat "Jag vill också...". Det ska användas både i dialogen med kommunerna och som underlag i samtal med ledande tjänstepersoner och politiker. För att samordna arbetet kring kampanjen förstärks kansliet under året med en projektanställd på 20 procent.

Politikerutfrågning

Den 20 maj arrangerade RBU Stockholm tillsammans med RH-gruppen en utfrågning av regionens politiska partier. Frågorna handlade bland annat om färdtjänst, hjälpmedel och tågvärdar, och samtliga partier deltog.

Utfrågningen utgick dels från partiernas svar på den enkät som skickades ut tidigare under året, dels från de löften som gavs inför förra valet, och vad som faktiskt har genomförts under den nuvarande mandatperioden. Partiernas svar på enkäten presenteras på sid 10–12 i denna tidning.

Problem vid beställning av förbrukningshjälpmedel via 1177

Det har under en tid förekommit problem vid beställning av förbrukningshjälpmedel via 1177 Vårdguiden, till exempel vid beställning av sondmat. Om flera produkter beställs samtidigt och en av varorna är restnoterad pausas hela beställningen – utan att den som beställt får någon information om det.

Här berättar vi om vilka intressepolitiska frågor RBU Stockholm arbetar med just nu. Det är oftast frågor inom region och kommun men kan någon gång vara frågor som rör ett större geografiskt område. Det är både nya frågor och sådant vi arbetat med tidigare som på nytt blivit aktuellt.

Många har upplevt problem vid beställning via 1177.

1177 har hänvisat till en bugg i systemet. RBU Stockholm har därför haft kontakt med habiliteringsläkare Annika Brar samt Viktoria Edefur, verksamhetsområdeschef för hjälpmedel i hemmet, kring problemen och under våren har Region Stockholm arbetat med att åtgärda problemen. Tills dess att buggarna är lösta rekommenderar regionen att beställningar görs via telefon, och att man samtidigt ber om direkt besked om tillgången på de produkter man behöver.

Dialog med habilitering och hälsa

Den 5 maj deltog RBU Stockholms län i ett möte med Habilitering och hälsa. En stor del av samtalen handlade om intellektuell funktionsnedsättning (IF) och psykisk ohälsa, där behovet av ytterligare insatser bedöms vara stort. Habilitering och hälsa beskriver att väntetiderna inom dessa områden i dag är långa.

Den 22 april deltog RBU även i ett samråd med Habilitering och hälsa där tio olika

föreningar träffas regelbundet för dialog och erfarenhetsutbyte. Under mötet diskuterades bland annat SMO-vårdcentraler, att konduktiv pedagogik inte längre ingår i vårdvalet, transition samt psykoedukativa insatser (utbildning om psykisk ohälsa eller funktionsnedsättningar) på ADHD-center i väntan på utredning.

RBU lyfter frågor om LSS-hälsan

RBU Stockholm har deltagit i ett möte om LSS-hälsan, en kommunal verksamhet som riktar sig till personer som bor i LSS-boenden och serviceboenden.

LSS-hälsan erbjuder stöd genom specialistsjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och undersköterskor. Tillsammans arbetar de för att stärka individens hälsa och vardag utifrån olika behov. Insatserna kan till exempel handla om bedömning och utprovning av hjälpmedel, läkemedelshandling, omvårdnadsbedömningar, medicinsk behandling samt stöd kring struktur, rörlighet och motorik.

Under mötet lyfte RBU frågan om varför verksamheten inte även omfattar personer som bor i egna bostäder med personlig assistans. Behoven av stöd från LSS-hälsan är ofta lika stora för personer som bor i egen lägenhet som för dem som bor inom LSS-boende.

RBU kommer att fortsätta driva frågan vidare i dialog med ansvariga tjänstepersoner, med start hos medicinskt ansvarig sjuksköterska inom Stockholms stad.

Intressepolitisk grupp inom Funktionsrätt Stockholms län

Den 18 mars deltog RBU på ett uppstartsmöte med den nya intressepolitiska arbetsgruppen inom Funktionsrätt Stockholms län. Syftet med gruppen är att samverka i frågor som är gemensamma för de olika föreningarna.

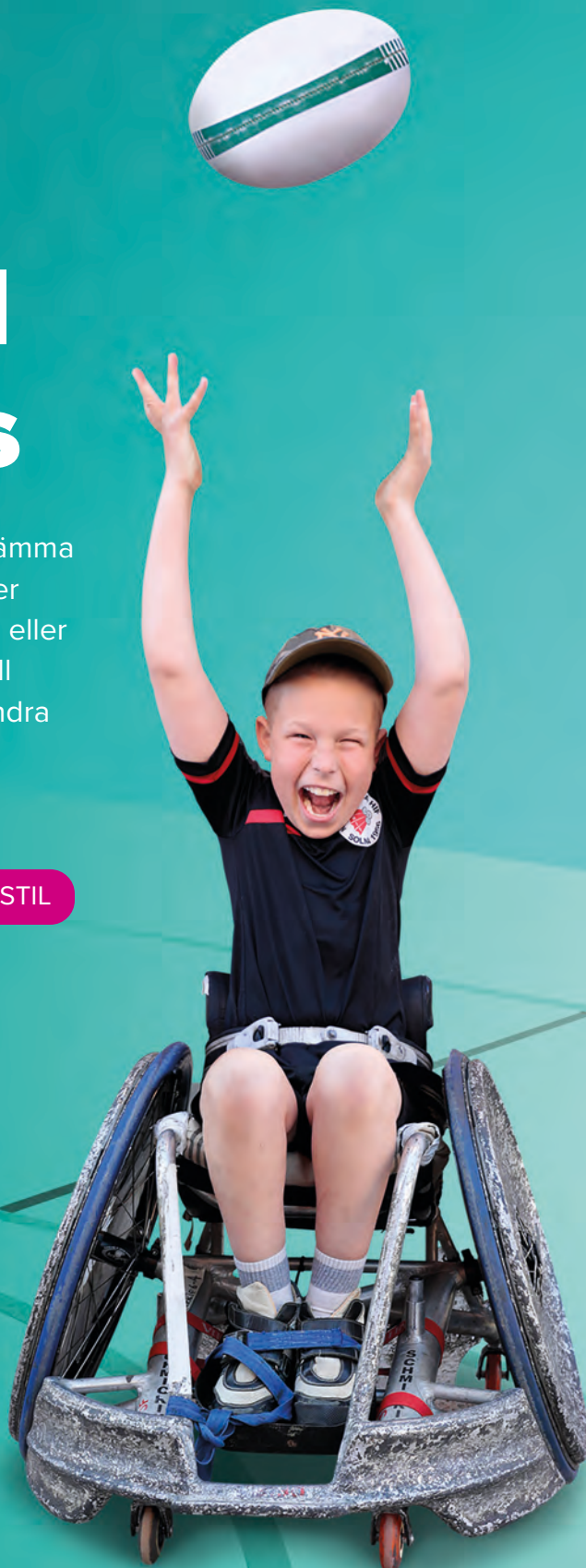
Nyckeln till lek och bus

Martin har rätt till sin frihet. Att själv bestämma när han rastar hunden, paltar äpplen, köper glass, går på kalas eller spelar rugby. Med eller utan mamma och pappa. Martin har rätt till samma liv, drömmar och frihet som alla andra barn. Varken mer eller mindre.

Gör som Martin, ha din personliga assistans i STIL

STIL

Personlig assistans på dina villkor

Fyll sommaren med monster, teaterkatter och superdisco!

Trött på sommarregn eller för mycket sol? Kryp in i mörkret och se en film eller en teaterföreläsning. Eller dansa loss i den pampigaste av salar.

TEXT: ELINORE BRANDÉN

Minioner och monster

BIO Älskar du Minionerna och filmerna *Dumma Mej?* Då är 1 juli ett premiärdatum att skriva upp i kalendern!

I biofilmen *Minioner och Monster* bjuds vi in till ännu ett animerat universum i ett nytt galet minionkapitel. Den här gången får vi följa med de älskade gula karaktärerna när de erövrar Hollywood och släpper lös monster i världen ...

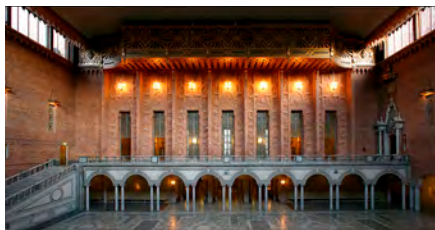
Tassen på hjärtat

TEATER En teaterföreläsning för 6–10-åringar på Dramaten. Minou och hennes pappa råkar köra på en katt. Den klarar sig lyckligtvis och Minou vill till varje pris ha katten med sig hem. Pappa avskyr katter, men faller till föga och säger ja. Det skulle han inte ha gjort. För med en kisse i huset blir allt en "kattastrof"... om man frågar pappa alltså, som blir avundsjuk på

katten som snabbt blir Minous magiska allt.

Tassen på hjärtat är en drama-komedi om ett barns starka längtan efter ett husdjur, men också efter att bli hörd och sedd. Skådespelaren och dramatikern Elmira Arikan har skrivit en fin berättelse om hur ett dramatiskt möte med en katt förändrar livet för alltid.

Speltid: 21 aug–11 okt

Ståtliga Blå hallen i Stockholms stadshus förvandlas till ett virvlande dansgolv för barn i alla åldrar.

Familjedisco i Blå hallen

DANS Den 29 augusti förvandlas Blå hallen i Stadshuset till ett superdisco. Dansa och flamsa i Stockholms vackraste och mäktigaste sal!

Discot är anpassat för barn 6–12 år men alla, oavsett ålder, är såklart välkomna att gå loss på dansgolvet.

Läs mer och boka biljetter här:

[https://stadshuset.stockholm/](https://stadshuset.stockholm/besok-stadshuset)
besok-stadshuset

Minou vill gärna ta hem den påkörda, men oskadda,

katten. Men vad tycker pappa om det egentligen?

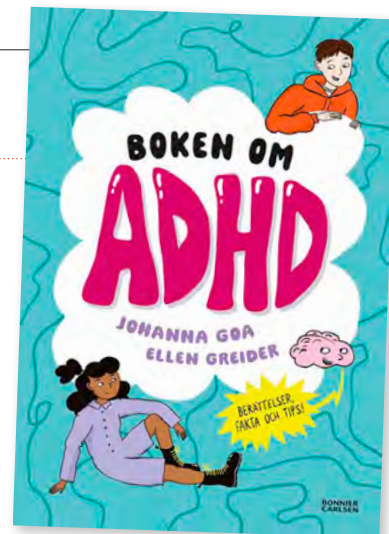
Boktips!

Boken om ADHD av Johanna Goa

bok för barn 6–12 år, föräldrar, andra vuxna, skola och fritids

Varför har barn i samma klass olika svårt att hänga med när läraren förklarar något? Måste man springa runt och prata högt för att ha ADHD? Hur känns det att ha ett meltdown? Vad är egentligen ADHD? Och hur går det till att få en diagnos?

Boken om ADHD är en varm och handfast bok för barn mellan 6 och 12 år som vill förstå mer om ADHD, ADD och hur vardagen både kan se ut och fungera bättre. Med tydliga förklaringar, hög igenkänning och

konkreta strategier tar beteendevetaren Johanna Goa upp allt från skola och skärmtid till känslan av att vara annorlunda. En peppande och viktig bok för både barn, föräldrar och andra vuxna runt barnet.

Nattkorpen av Johan Rundberg

för 9–12-åringar
(Natur & Kultur)

Sätt en historisk bok i händerna på din bokslukare i sommar! "Nattkorpen" är en Augustprisad och äventyrlig skildring av barn på samhällets botten i 1800-talets Stockholm. Mika bor på barnhem och har ett särskilt sinne för detaljer och att avläsa fara. När en skräckslagen man en natt lämnar en nyfödd flicka på barnhemmet kastas Mika in i större fara än någonsin – och den där särskilda förmågan kommer väl till användning ...

Furan av Lisen Adbåge

en bilderbok för 3–6-åringar
(Rabén & Sjögren)

En drömtomt. Ett ruckel som rivs. Några talar som faller – furorna som familjen som köpt drömtomten ska bygga sitt drömhäus av. Här ska de bo lyckliga i alla sina dagar! Men när huset ska byggas säger furorna ifrån. Som om de levde. En morgon när familjen vaknar är det barr överallt – och de mår faktiskt inte riktigt bra... Furan är en rysarbok för både de minsta och deras stora. Och vacker och filosofisk förstås, eftersom det är Lisen Adbåge som tecknat och författat.

Elinore Brandén

Dansa loss!

Ta en svängom på familjediscot i Blå hallen!

Sommarens bästa tips på teater, böcker och bio!

Ladda batterierna med kultur i sommar

Poddar att lyssna på i sommar

Personliga berättelser, samhällsfrågor och viktiga samtal. Här är poddtips för dig som vill lyssna på röster och perspektiv som gör skillnad. Några av poddarna produceras inte längre men är fortfarande väl värda att upptäcka.

Funktionsrättspodden

Funktionsrättspodden drivs av Funktionsrätt Stockholms län. De intervjuar spännande gäster, och diskuterar nyheter, intressepolitik och samverkan i Region Stockholm.

Funktionsrätts- PODDEN

Med fokus på livet

(drivs av Infoteket för funktionshinder/ Region Uppsala) Följ med Niklas Rossi (bilden) och hans inbjudna gäster på en resa genom livets mångfald. Varje avsnitt belyser utmaningar och möjligheter som kommer med att leva med en

funktionsnedsättning.

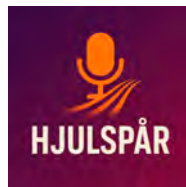
Funka olika

Funka olika är Habilitering & Hälsas podcast. I podden pratar de om livet med funktionsnedsättning. Ta del av personliga berättelser och få tips som underlättar vardagen.

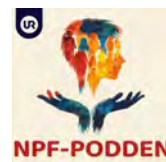
Hjulspår

Tillgänglighetsfrågor, föräldraperspektiv, diskriminering, semesterresor, hjälpmedel och färdtjänst är bara några exempel på ämnen som kan dyka upp när Karin Källberg och Lars-Göran Wadén i podden "Hjulspår" tar upp olika aktuella ämnen. Både Karin och Lars-Göran är rullstolsanvändare och brinner för funktionsrättsfrågor.

NPF-podden

(drivs av UR-play) Om frågor som rör barn med neuropsykiatriska diagnoser.

Hur tänkte ni nu?

Under perioden 2018 – 2024 sände DHR podden "Hur tänkte ni nu?" Det sista avsnittet spelades in under MR-dagarna i Skellefteå i november 2024.

Ämnena i poddavsnitten är ständigt aktuella. Lyssna på podden och hör Karolina Celinska och Janna Olzon samtala med inbjudna gäster om sådant som ingen brukar prata om rörande livet med funktionsnedsättning. Med humor och allvar ifrågasätter de funktionshinderrörelsen, sig själva och mycket mer. ●

P1

Funk i P1

Sveriges Radios podcast. Om hur livet funkade och inte funkade i ett samhälle som ska funka för alla.

Funkismorsorna

Det finns mängder av föräldrapoddar där ute, men kanske ändå inte? Det här är en podd som inte utgår från någon empirisk forskning och som inte är särskilt faktabaserad, utan den utgår från känslor, svårigheter, utmaningar och roligheter med att vara förälder till barn med olika typer av funktionsnedsättning. Vardagen för tre vanliga morsor, med ett gäng lite annorlunda och fantastiska barn!

Soluret podcast

I Soluret utforskas vad som formar oss som människor. Genom ärliga samtal med personer från alla delar av samhället byggs broar, fördomar rivs och mångfaldens kraft hyllas. Det här är en podd där varje röst räknas – och varje livsberättelse har något att lära oss. Här finns en röst för alla. Den som intervjuar och producerar Soluret heter Yasmin Nilson.

Dubbla RBU:s kraft

– värva en vän!

98%* av RBU:s medlemmar anger att de skulle rekommendera föreningen till någon i sin närhet. Om varje medlem värvade en person var skulle vi kunna påverka samhället med fördubblad styrka!

Att värva någon är enkelt – tipsa dem om att skanna QR-koden eller gå in på medlem.rbu.se för att bli medlem. Ju fler vi är, desto större skillnad kan vi göra!

**Baserat på RBU:s medlemsenkät 2025*

Sommarens favoriter!

Som alltid händer det en massa skoj i RBU under sommaren. Hitta dina favoriter och anmäl dig. Vid vissa aktiviteter behöver vi extra hjälp och du som ställer upp får tillsammans med din familj en garanterad plats på den aktiviteten. Hör gärna av dig om du vill vara med och bidra.

Rörelseträning, 15–16 juni och 13–14 augusti

Både i början och i slutet av sommarlovet erbjuder vi rörelseträning med häst på Stall Kungsgården på Ekerö. Här får du prova på ridning och lära dig att ta hand om hästen, allt i en trygg och lustfylld miljö.

Segling med Skota hem, slutet av augusti/början på september

Segling med Skota Hem är en uppskattad och rolig aktivitet som vi har arrangerat i många år. Här får du möjlighet att prova på segling i jolle tillsammans med en instruktör, eller följa med ut på en tur med den större segelbåten. Håll utkik i kalendern på vår hemsida.

Allsång på Skansen, 7 juli och 4 augusti

För tredje året i rad erbjuder vi Allsång på skansen. Vi har reserverat platser på genrepen och sändningarna dessa datum. Platserna är vikta för barn, ungdomar och unga vuxna med funktionsnedsättning med varsin assistent/ledsagare.

Skansen för alla, 26 augusti

En dag fylld av aktiviteter och upplevelser för hela familjen.

Dagen genomförs i samarbete med Skansen, FUB, Föreningen Autism Sverige, Svenska Downföreningen med flera. Mer info på sid 14–15.

I Tranvik utanför Norrtälje samlas vi för att åka båt, fiska och umgås.

Friluftsdag med fiske och båttur, 29 augusti

Vi ses i Tranvik utanför Norrtälje för en härlig friluftsdag med fiske och båttur. Dagen arrangeras i samarbete med SFFF – Sveriges funktionshindrades friluftss- och fiskeförening – som har två tillgängliga båtar där man enkelt kommer ombord med rullstol.

En dag i naturen på Värmdö, september

Tillsammans med naturguiden Lina ger vi oss ut i naturen på Värmdö en lördag eller söndag i september. Vi följer stigar som är tillgängliga för rullstolar och samlar material från naturen längs vägen. Lina berättar om djur och växter under promenaden, och vi äter lunch ute i det fria. Om vädret tillåter avslutar vi dagen med att skapa pyssel av det vi har plockat i naturen.

Prova på segelflygning

En familjedag med segelflygning tillsammans med Uppsala flygklubb. Tillsammans med en

erfaren flyglärare får du prova att flyga ett tvåsitsigt segelflygplan som dras upp av ett motordrivet plan och sedan svävar fritt bland molnen.

Sminkkväll och middag

Makeupartister från FACE make-up skola (eller en annan lämplig skola) kommer till RBU Stockholms lokaler för att sminka och ge tips och råd till cirka tolv ungdomar. Under kvällen minglar vi, äter snacks och pizza, och dricker något gott. Medan några blir sminkade kan övriga spela spel, sjunga karaoke eller bara hänga och lyssna på musik. ●

Läs mer: stockholm.rbu.se/kalender

Vill du vara med?

Aktiviteterna är för medlemmar i RBU Stockholm. Är du inte redan medlem? Det är enkelt att bli det via vår hemsida: rbu.se/bli-medlem. Du kan också skanna QR-koden för att komma direkt till medlemssidan.

Mitt parti finns kvar, men inte människosynen

Jag har insett att man kan bli politiskt hemlös utan att ens parti upphört existera. Det är märkligt att känna sorg över något som fortfarande finns kvar. Ett parti kan fortfarande ha samma namn, samma färger och samma människor i tv-rutan – och ändå vara helt borta.

Kanske är det därför jag känt en ambivalens inför valet de senaste gångerna. Som om jag letat efter något jag en gång kände igen, men som långsamt försvunnit framför ögonen på mig. Inte över en natt. Inte genom ett dramatiskt uppbrott. Utan steg för steg, ord för ord, gräns för gräns.

JAG HAR ALDRIG trott på perfekta partier. Politik är kompromisser och svåra avvägningar. Men jag trodde på ett politiskt sammanhang som bar på något större än makt. Ett socialliberalt ideal där människors frihet och samhällets ansvar gick hand i hand. Där entreprenörskap, företagsamhet och människors drivkraft aldrig stod i motsats till solidaritet.

Där det var självklart att människor får lyckas, bygga företag och tjäna pengar – men där det också var självklart att samhället bär när livet förändras eller kräver det.

För livet ser olika ut för oss alla och kan dessutom förändras i en handomvändning. Ingen människa går genom livet helt oberoende av andra. Vi behöver alla stöd, i olika form och vid olika tidpunkter. Ibland mer, ibland mindre och ibland för alltid. Det är vårt gemensamma ansvar, och samhällets, att trygga det.

DET VAR I engagemanget för personlig assistans jag tydligast kände igen det parti jag trodde på. Där blev människosynen konkret.

Där handlade frihet inte om att klara sig utan andra människor, utan om möjligheten att leva sitt liv på egna villkor.

Jag stannade länge. För att jag trodde att vissa värderingar var

orubbliga. Att det fanns gränser man inte passerade. Att människovärde, humanism och solidaritet inte var något man kompromissade bort för maktens skull.

Desperationen har blivit tydlig. När ett parti tappar sin riktning börjar det ibland söka överlevnad snarare än övertygelse. Rädslan för att försvinna har blivit större än viljan att stå fast vid det man en gång var.

För den största förändringen syns inte alltid i partiprogram eller talarstolar. Den syns i vilka människor man

” Den största förändringen syns inte alltid i partiprogram eller talarstolar. Den syns i vilka människor man börjar söka stöd hos. Vilka idéer man är villig att normalisera.

FOTO: PRIVAT

Sabina Soldati

Bor: I Gustavsberg.

Familj: Sönerna Leo, 24 och Andreas 22. Sambo Mats med sonen Philip, 21.

Yrke: Kommunikationskoordinator på STIL, Stiftarna av independent living i Sverige.

börjar söka stöd hos. Vilka idéer man är villig att normalisera. Vilka röster man plötsligt tycker är rimliga att samarbeta med för att behålla inflytande och makt.

Och till slut står man där och inser att något viktigare än politiska positioner gått förlorat. Något som en gång kändes som själva själen i projektet.

OCH KANSKE ÄR det just där sorgen ligger.

Inte bara i att ett parti förändrats, utan i att ett helt politiskt klimat gjort det. Att idéer som en gång betraktades som självklara – att frihet också kräver stöd, att solidaritet är en styrka och att samhället har ansvar när livet förändras eller kräver det – nu allt oftare beskrivs som naiva.

Jag känner inte längre igen språket. Inte människosynen heller.

Fasaden är densamma. Men jag känner mig inte hemma där längre. ●

2 TIPS FRÅN SABINA

1 ARTIPELAG

Ta en tur till Artipelag och promenera längs den 1 kilometer långa tillgängliga strandpromenaden. Avsluta med god mat eller fika i restaurangen eller caféet. Info: <https://artipelag.se/>

2 SOMMARTIPS!

Kall vattenmelon är bland det godaste som finns i värmen. Allra bäst brukar de stora, solmogna melonerna på torget vara.

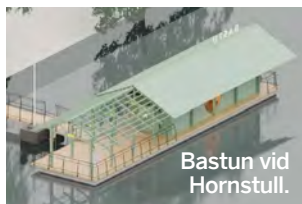

Tillgängligt sjöbad och rullstolsbastu

Vid Marieviks bad i Liljeholmen har staden installerat en badlift på bryggan som leder ner till en enmeterspool i Mälaren. Liftan beräknas vara i bruk från ungefär midsommar.

Det kommer att finnas personal på plats vid badet mellan kl. 10–18 och selen finns i ett förråd vid hopptornet.

Dessutom kommer en rullstolsanpassad bastu att

öppna vid Hornstull, också omkring midsommar. Bastun kommer bland annat att ha en uppfällbar bänk så att den rullstolsburne kan sitta bredvid personer inne i bastun. Bastun bokas via Stockholms stads hemsida.

Nya stöd till anhöriga från juli 2026

Från den 1 juli 2026 införs flera nya stöd för anhöriga. Bland annat får många föräldrar och andra anhöriga rätt till en kommunal anhörigkontakt som ska kunna hjälpa till med vägledning och planering. Det införs också ett nytt stöd för

syskon till barn med omfattande funktionsnedsättning.

Samtidigt blir avlösarservice enligt LSS mer flexibel och ska kunna ges även utanför hemmet, och en ny nationell informationsportal ska stärka informationen till anhöriga.

Allvarliga brister i levnadsvillkor kvarstår

Skillnaderna i levnadsvillkor mellan personer med och utan funktionsnedsättning är fortfarande stora. Det visar en ny uppföljning från Myndigheten för delaktighet, MFD.

Rapporten visar bland annat att många inte får det stöd de har rätt till och att lagar och regler inte får fullt genomslag i praktiken. Brister i tillgänglighet, stöd och

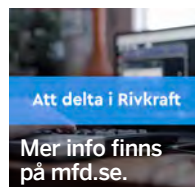
vård påverkar möjligheten till delaktighet inom flera områden i livet.

MFD lyfter också att personer med funktionsnedsättning oftare utsätts för våld och övergrepp och att det finns stora brister i samhällets krisberedskap. Myndigheten efterlyser ett mer samordnat arbete för att stärka rättigheter och delaktighet.

Välkommen att delta i MFD:s panel Rivkraft

Myndigheten för delaktighets undersökningspanel Rivkraft samlar erfarenheter från personer som lever med funktionsnedsättning.

Genom återkommande enkäter får deltagarna berätta om hinder och möjligheter i vardagen, kunskap som används i myndigheters arbete och rapporter.

Alla över 16 år som har en funktionsnedsättning kan delta i panelen. Enkäterna handlar bland annat om tillgänglighet, vård, digitala tjänster

och delaktighet i samhället. MFD har också utvecklat Rivkraft med bildstöd för att fler personer med kognitiva funktionsnedsättningar ska kunna vara med.

Stockholms habiliteringsenhet

– ett komplement till ditt habiliteringscenter

”Tillsammans med andra blir det både roligare och lättare att nå de uppsatta målen.”

”Med leken i fokus övar vi på det barnet kan ha nytta av i vardagen.”

På vår hemsida hittar du mer information:
habiliteringsenheten.stockholm

Hitta din plats i RBU!

Tipsa Utsikt eller skriv krönika

I RBU:s medlemstidning Utsikt berättar vi om sådant som berör och kan hjälpa våra medlemmar.

Den når, förutom våra medlemmar, även handläggare, beslutsfattare och verksamheter inom Region Stockholm och länets kommuner. Förutom att ge tips om ämnen eller personer du skulle vilja att vi intervjuar, har du möjlighet att skriva en krönika.

En krönika är en kortare text där skribenten (författaren) ges utrymme att uttrycka sina egna tankar och reflektioner kring saker. Krönikan ska ha en koppling till funkisvärlden, det vill säga händelser eller personer som själva har eller har anhöriga med funktionsnedsättning.

Var med och påverka

RBU Stockholm arbetar med intressepolitiskt arbete både inom Region Stockholm och länets kommuner. Vi försöker påverka politiker och tjänstemän inför beslut om exempelvis transportfrågor (såsom rullstolstaxi,) skolfrågor, hjälpmedel och fritid.

Vi skapar opinion och förändring genom att skriva debattartiklar, genomför aktioner, manifestationer och demonstrationer, vi medverkar i olika råd på kommunal och regional nivå.

Delta i våra aktiviteter

Varje år genomför RBU Stockholm en mängd aktiviteter såsom läger, utflykter, pyssel, bad och mycket annat. Har du förslag på en aktivitet? Vill du vara

FOTO: PRIVAT

Familjevecka på Herrfallet, en av RBU Stockholms många sommaraktiviteter.

med och arrangera en aktivitet? Vi tar gärna emot idéer på nya roliga saker att kunna erbjuda våra medlemmar.

Har du idéer på reportage eller personer vi borde intervjua för Utsikt, förslag på aktiviteter eller vill engagera dig i det intressepolitiska arbetet? Kontakta oss på kontakt@stockholm.rbu.se eller ring 08-650 58 12.

RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

STOCKHOLMS LÄN

STYRELSE

ORDFÖRANDE

Carina Pahl Skärlind
carina.pahl.skarlind@gmail.com

VICE ORDFÖRANDE

Agnes Serfözö
serfozo.agnes@outlook.com

KASSÖR

Robert Metz
robert@metzdata.nu

LEDAMÖTER

Ewa Wodzynska
ewawodzynska84@gmail.com

Mica Slätt
mica_hemma@hotmail.com

Kevin Nordfors
kevin.nordfors@outlook.com

Mandana Lagerlöf
mandana.lagerlof@gmail.com

ERSÄTTARE

Mario Krolo
makrolo@gmail.com

FÖLJ RBU I SOCIALA MEDIER!

Gilla RBU Stockholm på Facebook och Instagram för att se nyheter och aktiviteter.

VILL DU KONTAKTA NÅGON?

Om du önskar komma i kontakt med någon i föreningen, exempelvis en annan förälder, går det bra att ringa eller skriva till Jessica Stjernström eller Elise Jeppsson på kansliet så förmedlar de kontakten åt dig. Se telefonnummer och e-postadresser nedan.

KANSLI

Jessica Stjernström
kanslichef
75%, 0766-471450,
jessica.stjernstrom@stockholm.rbu.se

Elise Jeppsson
kommunikatör 100%,
0766-471451,
elise.jeppsson@stockholm.rbu.se

Therese Lagerman,
intressepolitisk
talesperson 40%,
0766-471452,
therese.lagerman@stockholm.rbu.se

Annika Stridh
ekonomi cirka 10%,
annika.stridh@stockholm.rbu.se

Elinore Brandén
fondhandläggare 15%,
elinorebranden@hotmail.com

Marie Kringberg
projektledare barnkampanjen
till och med 31/12-26, 20 %
marie.kringberg@gmail.com

Empty nest-syndromet

Jag hörde en dokumentär på radion om föräldrar som har separationsångest från sina vuxna barn och inte står ut med att de har blivit stora och flyttar hemifrån. Något slags empty nest-syndrom. En mamma berättade att det kändes som att livet höll på ta slut när barnen inte längre bodde hemma och behövde henne. Allt var tomt. Både huset och själen.

Jag befinner mig i en motsatt situation. Min son är vuxen med god marginal. Han har mot alla odds fått en lägenhet. Han har, i motsatts till många andra, beslut om assistans. Men han vill verkligen inte lämna boet. Han har ett väldigt stort behov av stöd från oss i familjen, av trygghet och närhet. Han bor hemma hos oss föräldrar tre, fyra nätter varje vecka. Dels för att han vill och dels för att det är som det är med att lyckas hitta assistenter som fungerar för nattjobb.

MIN ANDRA unge har jag puttats ur boet för länge sedan. Jag hade aldrig någon empty nest-dipp när hon flaxade iväg på egna vingar. Det kändes helt rätt. Våra föräldrainsinkter finns inte bara där när barnen är små och skyddslösa och behöver oss 24/7. De fortsätter hela livet och när det är dags för ungen att klara sig själv är vår instinkt att hjälpa hen på vägen. Visa hur man flyger och vid behov ge en lite knuff över boets kant.

ILLUSTRATION: ERIK DOMELLÖF

Tyvär är det som vanligt inget som är vanligt i funkisvärlden. Att flytta till eget boende som ung med en funktionsnedsättning är som att bestiga Mount Everest. Jag har många fellow funkisföräldrar som har försökt år efter år att hjälpa sina vuxna barn att hitta en lägenhet. De puttar och puttar för att få iväg ungen över boets kant men det går inte. Samhället har byggt

” För mig är utmaningen inte att stå ut med att mina ungar lämnar boet. Det är tvärtom att stå ut med tanken att en av dem aldrig kommer att göra det.

en hög mur runt boet. De får nej, nej och nej igen. Det finns inga lägenheter. Det finns ingen förtur. Det enda som kanske finns är gruppboend, men det tackar de flesta nej till. Har man levt med assistans är det omöjligt att ge upp sin frihet. Återstår att köpa en stor och anpassad lägenhet vilket är omöjligt för de allra flesta.

HAR MAN lyckats få en bostad, trots allt, ska man tacka sin lyckliga stjärna. Men när assistansen inte fungerar måste mamma och pappa rycka ut. När det vuxna barnet inte svävar från boet på egna

vingar utan kraschlandar på marken måste föräldrarna hämta hem hen igen, för kärleken till barnet, hur gammal hen än är, försvinner aldrig. Boet blir aldrig tomt. Ibland är, den nu mycket stora, ungen ute på en liten tur på egen hand med en assistent, men som mamma och pappa vet man att det bara är tillfälligt.

FÖR MIG är utmaningen inte att stå ut med att mina ungar lämnar boet. Det är tvärtom att stå ut med tanken att en av dem aldrig kommer att göra det. Och i bakhuvudet mal den ständiga oron över vad som händer när jag inte längre finns här för att ta emot honom när han behöver mig. När det är jag som inte är kvar i boet. ●

Maria Ennefors